



O rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami - przeczytaj w dzisiejszym felietonie Wojciecha Kaniuki

data aktualizacji: 2024.02.03



Ostatni felieton z cyklu publikacji poświęconych Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami zadedykowany był edukacji, która musi być dostępna absolutnie dla wszystkich - i to na wszelkich możliwych kierunkach oraz poziomach. Zdobyćcie możliwie najlepszego wykształcenia zwiększa niesłychanie nasze szanse na podjęcie w przyszłości pracy, która będzie dodatkowym gwarantem niezależnego życia. Jednak do tego, aby móc się swobodnie kształcić, a następnie realizować się zawodowo, niezbędne nam jest jak najlepsze zdrowie. W celu jego utrzymania - i to nawet bez względu na rodzaj i stopień naszej niepełnosprawności - czymś absolutnie koniecznym jest możliwie jak najlepsza i powszechnie dostępna rehabilitacja.

Jesteście na pewno ciekawi, co na temat zdrowia i rehabilitacji ma do powiedzenia prawoczwolnicze podejście do niepełnosprawności. Dlatego też w tym felietonie postaram się dla Was dokonać w możliwie jak najbardziej przystępny sposób analizy 25. i 26. artykułu ww. umowy międzynarodowej.

Zdrowie w świetle 25. artykułu Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami

W myśl tego przepisu mamy prawo osiągać możliwie najwyższy poziom stanu zdrowia, co musi być pozbawione dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Państwo ma obowiązek podejmowania wszelkich środków, które mają na celu zapewnienie nam dostępu do usług opieki zdrowotnej. W tym kontekście w szczególny sposób muszą być brane pod uwagę wymogi związane z płcią, co dotyczy także opieki zdrowotnej. Nie jest to oczywiście jedyny obowiązek państwa, które ratyfikowało Konwencję, w opisywanym przeze mnie tutaj obszarze.

Musi ono także zapewnić nam taki sam, co reszcie społeczeństwa, zakres, jakość oraz standard opieki i programów zdrowotnych, które powinny być bezpłatne lub przynajmniej kosztować tyle, aby wszyscy mogli bez problemu z nich korzystać. Dotyczy to także zdrowia seksualnego i prokreacyjnego oraz programów z zakresu zdrowia publicznego, które mają być adresowane do całego społeczeństwa. Mamy także prawo dostępu do usług, które są nam niezbędne, zwłaszcza z uwagi na niepełnosprawność. Obejmuje to zarówno rozpoznawanie, leczenie (o ile jest konieczne) oraz usługi, których celem jest ograniczanie i zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności - zarówno u dzieci, jak i osób starszych. Usługi opieki zdrowotnej muszą być świadczone blisko społeczności, w których żyjemy - także na wsiach.

Państwo musi zobowiązać osoby, które wykonują zawody medyczne, do zapewnienia ludziom z niepełnosprawnościami opieki o takiej samej jakości, którą otrzymuje reszta społeczeństwa. Podstawą takiego działania musi być świadomie wyrażona przez nas zgoda i musi się ono odbywać m.in. poprzez podnoszenie świadomości w zakresie praw człowieka, godności, niezależności i potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez szkolenia i upowszechnianie standardów etycznych w publicznej i prywatnej służbie zdrowia.

Kluczowy jest tutaj także bezwzględny zakaz dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, w tym również ubezpieczenia na życie, o ile pozwalają na nie przepisy prawa krajowego. Musi być ono jednak przyznawane w sposób sprawiedliwy i racjonalny. Obowiązkiem państwa jest również zapobieganie przypadkom odmawiania udzielania opieki zdrowotnej, usług zdrowotnych, jak też pożywienia i płynów.

Wyobraźcie sobie bowiem taką sytuację, gdzie ktoś (lekarz, urzędnik, fizjoterapeuta, etc.) odmawia Wam przeprowadzenia zabiegu czy zastosowania jakiegokolwiek terapii. **„Temu Kaniuce nie będziemy operować tego bolącego kolana, bo przecież on od urodzenia nie chodzi i chodzić nigdy już nie będzie”** - jest to oczywiście tylko przykład pewnego podejścia i rodzaju myślenia, który w duchu analizowanego tutaj 25. artykułu Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami jest wprost karygodny. Nigdy nie stanąłem - żeby było jasne - przed koniecznością operacji kolana. Po prostu nie chciałem po raz kolejny „męczyć” tutaj statystycznego Kowalskiego czy Nowaka. ;-)

Nikt zatem nie może odmówić nam realizacji naszego prawa do dbania o własne zdrowie. Możemy to robić na wiele różnych sposobów - byle w granicach obowiązującego prawa i zdrowego (nomen omen) rozsądku. Nie będę tutaj rozpoczynał chociażby tematu medycyny niekonwencjonalnej, ale ważne są - według mnie - dwie rzeczy. Po pierwsze - trudno oczekiwać od państwa, że zrefunduje nam formę terapii, której zasadność i skuteczność nie została poparta wynikami badań naukowych. Po drugie - należy mieć przede wszystkim zawsze na uwadze własne bezpieczeństwo.

Dlatego, jeśli chodzi o chęć poprawy naszego zdrowia i ogólnego funkcjonowania, warto zawsze

opierać się na gruntownie zdobytej wiedzy, wynikających z niej metodach leczenia i bogatym doświadczeniu tych, którzy na co dzień je stosują. Bez wątpienia jedną z takich – stwierdziłbym nawet śmiało, że podstawowych – metod leczenia jest rehabilitacja.

Rehabilitacja w prawocławowiczym podejściu do niepełnosprawności - czyli 26. artykuł Konwencji

Państwo, będąc stroną tejże umowy międzynarodowej, ma obowiązek działać w taki sposób, aby umożliwić nam uzyskanie i utrzymanie możliwie największej niezależności, pełnych zdolności fizycznych, umysłowych, społecznych i zawodowych oraz pełnego włączenia i udziału we wszystkich aspektach życia. Aby tak się stało, musi ono zorganizować, wzmocnić i rozwinąć usługi oraz programy w zakresie wszechstronnej rehabilitacji. Tak rozumiana rehabilitacja dotyczyć musi zdrowia, zatrudnienia, edukacji i usług socjalnych. Powinna być ona prowadzona w taki sposób, aby wspomniane usługi i programy:

- były dostępne od możliwie najwcześniejszego etapu życia, a także opierały się na wielodyscyplinarnej ocenie indywidualnych potrzeb i potencjału, które każda/każdy z nas przecież posiada;
- wspierały udział i włączenie w społeczność lokalną, a także we wszystkie aspekty życia społecznego. Muszą być one dobrowolne i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami – możliwie blisko społeczności, w których żyjemy, co dotyczy także obszarów wiejskich.

Do zadań państwa należy również popieranie rozwoju szkolenia wstępnego i ustawicznego personelu oraz specjalistów, którzy zawodowo zajmują się rehabilitacją. Musi ono ponadto promować dostępność, znajomość i korzystanie w procesie rehabilitacji ze wspomagających ją urządzeń i technologii, które zostały zaprojektowane z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.

A jakie formy rehabilitacji możemy wymienić?

Jest ich wiele. Mogą być stosowane zależnie od naszych potrzeb i diagnozy, którą otrzymujemy. Najczęściej stosowane formy rehabilitacji to:

- **fizjoterapia** – forma rehabilitacji skupiająca się na przywracaniu i poprawie funkcji ruchowych. Obejmuje ćwiczenia, masaż, manipulacje stawami, elektroterapię i inne techniki, które pomagają wzmocnić mięśnie, zwiększyć zakres ruchu i zmniejszyć ból;
- **terapia zajęciowa** – koncentruje się na poprawie naszych zdolności do wykonywania codziennych czynności. Może obejmować trening umiejętności społecznych, trening umiejętności życiowych, terapię sensoryczną i inne techniki, które pomagają osobom z różnymi niepełnosprawnościami w pełnym i niezależnym uczestnictwie w życiu codziennym;
- **logopedia** jest skierowana na poprawę zdolności komunikacyjnych i połykania. Może być stosowana u osób z zaburzeniami mowy, afazją, trudnościami w połykaniu lub innymi schorzeniami układu mowy i połykania;
- **psychoterapia** koncentruje się na poprawie naszego zdrowia psychicznego i emocjonalnego. Może obejmować terapię indywidualną, grupową, terapię rodzin i inne techniki, które pomagają pacjentom radzić sobie z trudnościami emocjonalnymi, lękiem, depresją i innymi problemami psychicznymi;
- **rehabilitacja neuropsychologiczna** skupia się na poprawie funkcji poznawczych, takich jak pamięć, uwaga, koncentracja i myślenie. Jest często stosowana u osób z uszkodzeniami mózgu, np. pourazowe uszkodzenie mózgu, choroba Alzheimera, udar mózgu itp.

Te formy rehabilitacji są stosowane w zależności od naszych indywidualnych potrzeb i rodzaju problemu zdrowotnego. Często też łączy się je ze sobą, aby zapewnić kompleksową opiekę i jak najlepsze wyniki. Ważne jest, aby jej proces był nadzorowany przez wykwalifikowany personel medyczny, który dostosuje terapię do naszych indywidualnych potrzeb.

Jedną z form rehabilitacji jest także rehabilitacja społeczna, której poświęcę osobny felieton. Warto podkreślić tutaj także, iż różne formy rehabilitacji wymagają stosowania jej różnych metod. Jest ich coraz więcej i stosuje się w nich coraz bardziej zaawansowane technologie, co – jak sami przyznacie – jest także interesującym tematem do opisanania.

A Wy z jakich form i metod rehabilitacji korzystacie, korzystaliście lub zamierzacie skorzystać? Jak oceniacie ich skuteczność, jeżeli chodzi o poprawę Waszego zdrowia? Jak jest z dostępem do nich? Czekam na Wasze maile w tej sprawie. I nie tylko w tej... ;-)

*Wojciech Kaniuka, wojciech.kaniuka@powiat-ilawski.pl
Publikacja Starostwa Powiatowego w Iławie.*

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/73441-o-rehabilitacji-osob-z-niepelnosprawnosciami-przeczytaj-w-dzisiejszym-felietonie-wojciecha-kaniuki>